Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/6258

19.12.2025

P10_TA(2025)0128

Έκθεση εφαρμογής σχετικά με τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Ιουνίου 2025 σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (2024/2085(INI))

(C/2025/6258)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 175 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ([1]) (κανονισμός ΜΑΑ),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ ([2]) (κανονισμός REPowerEU),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητος για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης ([3]) (κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/765 του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2093 για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021 έως 2027 ([4]) (κανονισμός ΠΔΠ),

— έχοντας υπόψη τη διοργανική συμφωνία της 16ης Δεκεμβρίου 2020 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων ([5]) (διοργανική συμφωνία),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης ([6]) (δημοσιονομικός κανονισμός),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/795 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 2024, για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058, (ΕΕ) 2021/1056, (ΕΕ) 2021/1057, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) 2021/1060, (ΕΕ) 2021/523, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697 και (ΕΕ) 2021/241 ([7]),

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου ([8]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Ιουνίου 2022 σχετικά με την υλοποίηση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ([9]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 2024, με τίτλο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» ([10]),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 21ης Φεβρουαρίου 2024, με τίτλο «Ενίσχυση της ΕΕ μέσω φιλόδοξων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων» (COM(2024)0082),

([1]) ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.
([2]) ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.
([3]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([4]) ΕΕ L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([5]) ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([6]) ΕΕ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
([7]) ΕΕ L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj.
([8]) ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([9]) ΕΕ C 32 της 27.1.2023, σ. 42.
([10]) ΕΕ C, C/2024/4618, 22.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4618/oj.

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής, της 10ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την υλοποίηση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (COM(2024)0474),

— έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), της 10ης Οκτωβρίου 2024, σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2023, που συνοδεύεται από τις απαντήσεις των οργάνων,

— έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση 13/2024 του ΕΕΣ, της 2ας Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο «Απορρόφηση των κονδυλίων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας – Πρόοδος αλλά και καθυστερήσεις, ενώ δεν έχουν εξαλειφθεί οι κίνδυνοι σχετικά με την ολοκλήρωση των μέτρων, υπονομεύοντας την επίτευξη των στόχων του ΜΑΑ», την ειδική έκθεση 14/2024 του ΕΕΣ, της 11ης Σεπτεμβρίου 2024, με τίτλο «Πράσινη μετάβαση – Ασαφής η συμβολή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας», και την ειδική έκθεση 22/2024 του ΕΕΣ, της 21ης Οκτωβρίου 2024, με τίτλο ««Διπλή χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ – Τα συστήματα δικλίδων δεν διαθέτουν ουσιώδη στοιχεία για τον μετριασμό του αυξημένου κινδύνου που απορρέει από το μη βασιζόμενο στις δαπάνες μοντέλο του ΜΑΑ»,

— έχοντας υπόψη τη μελέτη του Δεκεμβρίου του 2023 με θέμα την υποστήριξη της ενδιάμεσης αξιολόγησης του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας,

— έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για το 2024, η οποία δημοσιεύτηκε στις 3 Μαρτίου 2025,

— έχοντας υπόψη την έκθεση του Σεπτεμβρίου του 2024, του Mario Draghi, με τίτλο «The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας) (έκθεση Draghi),

— έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, της 8ης Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ενδιάμεση επανεξέταση του ευρωπαϊκού σχεδίου ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19 (Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας)» ([11]),

— έχοντας υπόψη τις πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν στον πίνακα αποτελεσμάτων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα (πίνακας αποτελεσμάτων του ΜΑΑ),

— έχοντας υπόψη το υπηρεσιακό έγγραφο της Επιτροπής, της 20ής Νοεμβρίου 2024, με τίτλο «Έκθεση σχετικά με την κατανομή και τις επιπτώσεις των πράσινων ομολόγων NGEU του 2024» (SWD(2024)0275),

— έχοντας υπόψη την εσωτερική έρευνα, την εις βάθος ανάλυση και τις ενημερώσεις του σχετικά με την εφαρμογή του ΜΑΑ ([12]),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Ιανουαρίου 2024 σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία και τα δεσμευμένα κεφάλαια της ΕΕ ([13]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το Παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων της 12ης Δεκεμβρίου 2002 σχετικά με τη διαδικασία έγκρισης για τη σύνταξη εκθέσεων πρωτοβουλίας,

— έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού, της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Κλίματος και Ασφάλειας των Τροφίμων και της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού,

— έχοντας υπόψη τις κοινές διαβουλεύσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμών και της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Προϋπολογισμών και της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (A10-0098/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) δημιουργήθηκε για να καταστήσει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες πιο βιώσιμες, ανθεκτικές και καλύτερα προετοιμασμένες υπό το πρίσμα πρωτοφανών κρίσεων του 2019 και του 2022, στηρίζοντας τα κράτη μέλη στη χρηματοδότηση στρατηγικών επενδύσεων και στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο πλαίσιο του ΜΑΑ βοηθούν να καταστεί η Ένωση πιο ανθεκτική και λιγότερο εξαρτημένη, μέσω της διαφοροποίησης των βασικών αλυσίδων εφοδιασμού και, συνακόλουθα, της ενίσχυσης της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στο πλαίσιο του ΜΑΑ δημιουργούν επίσης ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ο ΜΑΑ, καθώς και άλλα ταμεία της ΕΕ, όπως το ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, έχει συμβάλει στην προστασία των αγορών εργασίας από τον κίνδυνο μακροπρόθεσμων ζημιών που προκλήθηκαν από τον διπλό οικονομικό κλυδωνισμό της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης·

([11]) ΕΕ C, C/2024/7057, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7057/oj.
([12]) European Parliament, Think Tank https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/research/advanced-search?textualSearch=RRF&startDate=01%2F07%2F2019&endDate=&sort=RELEVANCE.
([13]) ΕΕ C, C/2024/5742, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5742/oj.

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δαπάνες του ΜΑΑ δεν εμπίπτουν στα ανώτατα όρια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) και ότι τα δανειοληπτικά έσοδα αποτελούν εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν αποτελούν μέρος της διαδικασίας του προϋπολογισμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι, με βάση την αρχή της διαφάνειας του δημοσιονομικού κανονισμού, οι πολίτες θα πρέπει να γνωρίζουν με ποιον τρόπο και για ποιον σκοπό δαπανώνται τα κονδύλια από την ΕΕ·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω της έλλειψης προόδου όσον αφορά την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων στην ΕΕ και την ανάγκη να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του σχεδίου αποπληρωμής της ΕΕ, μια σαφής και αξιόπιστη μακροπρόθεσμη στρατηγική χρηματοδότησης είναι ουσιαστικής σημασίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής χωρίς να επιβάλλονται δύσκολες αντισταθμίσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν μελλοντικές επενδύσεις και προτεραιότητες πολιτικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα χρειαστούν περαιτέρω συζητήσεις και συγκεκριμένες οικονομικές λύσεις για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του σχεδίου αποπληρωμής του χρέους της ΕΕ·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος δανεισμού για το NextGenerationEU (NGEU) πρέπει να βαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ και ότι το πραγματικό κόστος υπερβαίνει κατά πολύ τις προβλέψεις του 2020 ως αποτέλεσμα των υψηλών επιτοκίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το συνολικό κόστος της αποπληρωμής κεφαλαίου και τόκων του NextGenerationEU προβλέπεται να ανέλθει σε περίπου 25 έως 30 δισεκατομμύρια EUR ετησίως από το 2028 και έπειτα, ποσό που αντιστοιχεί στο 15 έως 20 % του ετήσιου προϋπολογισμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Κοινοβούλιο έχει επιμείνει ότι το κόστος αναχρηματοδότησης πρέπει να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ· λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την αναθεώρηση του ΠΔΠ του 2024 θεσπίστηκε ένας μηχανισμός κλιμακωτής χρηματοδότησης τριών σταδίων, συμπεριλαμβανομένου ενός νέου ειδικού μέσου EURI, για την κάλυψη των σημαντικών υπερβάσεων κόστους που προκύπτουν από τον δανεισμό του NGEU που συνδέεται με σημαντικές αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά τη διαδικασία του προϋπολογισμού του 2025, επιτεύχθηκε συμφωνία για την τήρηση ετήσιου δείκτη αναφοράς 50/50, συγκεκριμένα για τη χρηματοδότηση του κόστους υπέρβασης σε ίσα μερίδια από τη συνιστώσα αποδέσμευσης του ειδικού μέσου EURI και τον μηχανισμό ευελιξίας·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ομόλογα που εκδίδονται για να χρηματοδοτηθεί ο ΜΑΑ πρέπει να αποπληρωθούν με τρόπο που διασφαλίζει τη σταθερή και προβλέψιμη μείωση των υποχρεώσεων έως το 2058 το αργότερο· λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο δεν έχει ακόμη εγκρίνει την προσαρμοσμένη δέσμη νέων ιδίων πόρων που πρότεινε η Επιτροπή, γεγονός που εγείρει ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα της αποπληρωμής του χρέους που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του NGEU·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνική διάσταση αποτελεί βασική πτυχή του ΜΑΑ, συμβάλλοντας στην ανοδική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση, αποκαθιστώντας και προάγοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και προωθώντας τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΜΑΑ θα πρέπει να συμβάλει στη χρηματοδότηση μέτρων για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρατών μελών στις κλιματικές καταστροφές, μεταξύ άλλων, και την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διενεργούν κατάλληλες εκτιμήσεις επιπτώσεων για τα μέτρα και θα πρέπει να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο ΜΑΑ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη στήριξη των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων στη βιώσιμη κινητικότητα, τις υποδομές έξυπνων μεταφορών, τα εναλλακτικά καύσιμα και τις λύσεις ψηφιακής κινητικότητας, ενισχύοντας έτσι τη συνδεσιμότητα και την αποδοτικότητα σε ολόκληρη την ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι λυπηρό το γεγονός ότι λίγα μόνο κράτη μέλη επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν τον ΜΑΑ για τη στήριξη επενδύσεων, ιδίως σε σιδηροδρομικές και πλωτές υποδομές υψηλής ταχύτητας, με στόχο την ανάπτυξη ευρωπαϊκών διαδρόμων, παρά την ενθάρρυνση διασυνοριακών και πολυκρατικών έργων· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι κρίσιμο να αυξηθούν οι επενδύσεις σε υποδομές μεταφορών, ιδίως σε υποεξυπηρετούμενες περιφέρειες, για τη βελτίωση της συνδεσιμότητας, τη στήριξη της περιφερειακής συνοχής και τη συμβολή στην πράσινη μετάβαση·

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, τα κράτη μέλη είχαν υποβάλει 95 αιτήσεις πληρωμής και ότι το επίπεδο των εκταμιεύσεων του ΜΑΑ, συμπεριλαμβανομένης της προχρηματοδότησης, ανερχόταν σε 197,46 δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις (55 % του συνολικού προϋπολογισμού επιχορηγήσεων) και σε 108,68 δισεκατομμύρια EUR σε δάνεια (37 % του συνολικού προϋπολογισμού δανείων)· λαμβάνοντας υπόψη ότι τρία κράτη μέλη έχουν ήδη λάβει την πέμπτη πληρωμή, ενώ ένα κράτος μέλος δεν έχει λάβει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΑΑ· λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν αναθεωρήσει τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ) τουλάχιστον μία φορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 28 % των οροσήμων και των στόχων έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά και ότι η Επιτροπή έχει κάνει χρήση της δυνατότητας μερικής αναστολής των πληρωμών στις περιπτώσεις όπου διαπιστώθηκε ότι ορισμένα ορόσημα και στόχοι που συνδέονταν με αίτηση πληρωμής δεν είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καθυστερήσεις στην εκτέλεση των προγραμματισμένων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, ιδίως στις κοινωνικές υποδομές και τις δημόσιες υπηρεσίες, θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην υποχρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων, μειώνοντας έτσι τον αναμενόμενο αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει αποκαλύψει διάφορες ελλείψεις του ΜΑΑ, ιδίως όσον αφορά τον σχεδιασμό του, τη διαφάνεια και την υποβολή εκθέσεων, τον κίνδυνο διπλής χρηματοδότησης και την εφαρμογή μέτρων διττής μετάβασης·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι επιδόσεις αποτελούν μέτρο του βαθμού στον οποίο δράση, έργο ή πρόγραμμα με ενωσιακή χρηματοδότηση έχουν επιτύχει τους στόχους τους και προσφέρουν ικανοποιητική σχέση κόστους-οφέλους· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι η χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με το κόστος δεν αποτελεί αφ' εαυτής μέσο βασισμένο στις επιδόσεις·

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα άρτια συστήματα λογιστικών και λοιπών ελέγχων είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του ΜΑΑ· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ορόσημα που είναι κοινώς γνωστά ως «κορυφαία ορόσημα», ιδίως όσον αφορά το κράτος δικαίου, έπρεπε να εκπληρωθούν πριν από τυχόν εκταμιεύσεις στο πλαίσιο του ΜΑΑ·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός ΜΑΑ αναφέρεται στον «βάσει επιδόσεων χαρακτήρα» του ΜΑΑ αλλά δεν ορίζει την έννοια «επιδόσεις»· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επιδόσεις του ΜΑΑ θα πρέπει να συνδέονται με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και θα πρέπει να μετρούν σε ποιον βαθμό μια δράση, ένα έργο ή ένα πρόγραμμα με ενωσιακή χρηματοδότηση έχουν επιτύχει τους στόχους τους και έχουν αποδειχθεί αποδοτικά σε σχέση με το κόστος τους·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αποτελεσματικός δημοκρατικός και κοινοβουλευτικός έλεγχος σχετικά με την υλοποίηση του ΜΑΑ προϋποθέτουν την πλήρη συμμετοχή του Κοινοβουλίου και τον συνυπολογισμό του συνόλου των συστάσεών του σε όλα τα στάδια·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει ανεξάρτητη έκθεση εκ των υστέρων αξιολόγησης σχετικά με την εφαρμογή του ΜΑΑ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028, η οποία θα περιλαμβάνει αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων, της αποτελεσματικότητας της χρήσης των πόρων και της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας, καθώς και συνολική αξιολόγηση του ΜΑΑ και θα περιέχει πληροφορίες σχετικά με τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπό του·

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής του ΜΑΑ, σύμφωνα με τον ρόλο του Κοινοβουλίου όπως καθορίζεται στον κανονισμό ΜΑΑ, μέσω της επισήμανσης των πλεονεκτημάτων και των ελλείψεων του ΜΑΑ, με παράλληλη αξιοποίηση των διδαγμάτων που αντλήθηκαν κατά τη διάρκεια της εφαρμογή του·

Ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας της Ευρώπης

1. επισημαίνει το γεγονός ότι ο ΜΑΑ αποτελεί ένα άνευ προηγουμένου μέσο αλληλεγγύης υπό το φως δύο πρωτοφανών κρίσεων και ακρογωνιαίο λίθο του μέσου NGEU, το οποίο λήγει το 2026· τονίζει τη σημασία της άντλησης διδαγμάτων από την εφαρμογή του για το προσεχές ΠΔΠ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη διαφάνεια, την υποβολή εκθέσεων και τη συνεκτική μέτρηση των παραδοτέων· επισημαίνει τη σταθεροποιητική επίδραση του ΜΑΑ για τα κράτη μέλη σε μια περίοδο μεγάλης οικονομικής αβεβαιότητας, καθώς μετριάζει τις αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες και στηρίζει τις κυβερνήσεις, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων μέσω της προώθησης της οικονομικής ανάκαμψης και ανταγωνιστικότητας, της προαγωγής της ανθεκτικότητας και της καινοτομίας και μέσω της στήριξης της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης·

2. επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο του ΜΑΑ στην πρόληψη του κατακερματισμού της εσωτερικής αγοράς και της περαιτέρω εμβάθυνσης των μακροοικονομικών αποκλίσεων, στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω της παροχής μακροοικονομικής σταθεροποίησης και στην παροχή διασφάλισης στις χρηματοπιστωτικές αγορές με τη βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών σε καιρούς αναταραχής, μειώνοντας έτσι τις διαφορές απόδοσης·

3. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ο ΜΑΑ είναι ένα έκτακτο μέσο που παρέχει πρόσθετα δημοσιονομικά περιθώρια και το οποίο έχει συμβάλει στην πρόληψη σημαντικών οικονομικών και κοινωνικών αποκλίσεων μεταξύ των κρατών μελών με διαφορετικά δημοσιονομικά περιθώρια· επισημαίνει τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι ο ΜΑΑ έχει οδηγήσει σε συνεχή αύξηση των επενδύσεων σε ολόκληρη την ΕΕ και το γεγονός ότι η Επιτροπή αναμένει ότι ο ΜΑΑ θα έχει διαρκή αντίκτυπο σε ολόκληρη την ΕΕ μετά το 2026, δεδομένων των συνεργειών του με άλλα ταμεία της ΕΕ· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για το γεγονός ότι η λήξη του ΜΑΑ το 2026 ενέχει σοβαρό κίνδυνο σημαντικής μείωσης των δημόσιων επενδύσεων σε κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες·

4. υπενθυμίζει ότι το ΠΔΠ και ο ΜΑΑ ανέρχονται συνολικά σε σχεδόν 2 τρισεκατομμύρια EUR για την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027, αλλά επισημαίνει το γεγονός ότι τα υψηλά ποσοστά πληθωρισμού και οι επακόλουθες αυξήσεις του κόστους των αγαθών και των υπηρεσιών έχουν μειώσει την τρέχουσα αξία των ευρωπαϊκών δαπανών που συμφωνήθηκαν σε ονομαστικούς όρους·

5. λαμβάνει υπό σημείωση την πρόβλεψη της Επιτροπής το 2024 σχετικά με το δυναμικό του αντικτύπου του NGEU στο πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της ΕΕ έως το 2026, ο οποίος είναι σημαντικά χαμηλότερος από την προσομοίωσή του το 2020 (1,4 % έναντι 2,3 %), εν μέρει λόγω των δυσμενών οικονομικών και γεωπολιτικών συνθηκών, και την εκτίμηση ότι το NGEU θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική, βραχυπρόθεσμη αύξηση της απασχόλησης στην ΕΕ έως και κατά 0,8 %· σημειώνει ότι τα μακροπρόθεσμα οφέλη του ΜΑΑ στο ΑΕΠ είναι πιθανό να υπερβούν τις δημοσιονομικές δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί κατά τρεις έως έξι φορές, ανάλογα με τον αντίκτυπο των επενδύσεων του ΜΑΑ στην παραγωγικότητα και την επιμελή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων·

6. επισημαίνει τη δυσκολία ποσοτικοποίησης του ακριβούς κοινωνικού και οικονομικού αντικτύπου του ΜΑΑ, καθώς απαιτείται χρόνος για να καταστεί εμφανής ο αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων· τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω ανεξάρτητες αξιολογήσεις προκειμένου να εκτιμηθεί ο αποτελεσματικός αντίκτυπος των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων και για περαιτέρω βελτιώσεις της υποκείμενης μεθοδολογίας· σημειώνει τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι περίπου η μισή αναμενόμενη αύξηση των δημόσιων επενδύσεων μεταξύ 2019 και 2025 εκτιμάται ότι θα προκύψει από επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ιδίως δε από τον ΜΑΑ, αλλά σημειώνει ότι ο αντίκτυπος ορισμένων επενδύσεων δεν έχει γίνει ακόμη αισθητός·

7. σημειώνει ότι ο ΜΑΑ έχει παράσχει κίνητρα για την εφαρμογή ορισμένων μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μέσω της συμπερίληψης τέτοιων μεταρρυθμίσεων στα ΕΣΑΑ· υπογραμμίζει ότι έχει σημειωθεί ποιοτικό άλμα προς τα εμπρός όσον αφορά την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΜΑΑ· υπενθυμίζει ότι ο πίνακας αποτελεσμάτων του ΜΑΑ χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της προόδου που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των οροσήμων και των στόχων, καθώς και της συμμόρφωσης με τις οριζόντιες αρχές, και ιδίως με τους έξι πυλώνες, δηλαδή την πράσινη μετάβαση, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής συνοχής, της απασχόλησης, της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας, της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας, και μιας εύρυθμα λειτουργούσας εσωτερικής αγοράς με ισχυρές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις [ΜΜΕ]) την κοινωνική και εδαφική συνοχή, την υγεία, την οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα με στόχο, μεταξύ άλλων, την αύξηση της ετοιμότητας και της ικανότητας αντιμετώπισης κρίσεων και τις πολιτικές για την επόμενη γενιά, τα παιδιά και τους νέους, όπως της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων· επισημαίνει ότι η συνολική υιοθέτηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου παραμένει χαμηλή και παρουσίασε ακόμα και μείωση·

8. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που στηρίζουν την παράταση της περιόδου προσαρμογής θα πρέπει να συνάδει με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στα εγκεκριμένα ΕΣΑΑ κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας του ΜΑΑ και της συμφωνίας εταιρικής σχέσης βάσει του κανονισμού περί κοινών διατάξεων ([14])· παρατηρεί ότι τα πέντε κράτη μέλη που ζήτησαν παράταση της περιόδου προσαρμογής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 βασίστηκαν εν μέρει στις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που έχουν ήδη εγκριθεί στο πλαίσιο του ΜΑΑ για να δικαιολογήσουν την παράταση· σημειώνει το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν συμπεριλάβει πληροφορίες σχετικά με το κατά πόσον οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που απαριθμούνται στα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια συνδέονται με τον ΜΑΑ·

9. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ο ΜΑΑ παρέχει στήριξη τόσο για μεταρρυθμίσεις όσο και για επενδύσεις στα κράτη μέλη, αλλά σημειώνει με ανησυχία ότι το σύντομο χρονοδιάγραμμα για την εναπομένουσα υλοποίηση του ΜΑΑ θέτει προκλήσεις για την ολοκλήρωση βασικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων μεγάλης κλίμακας που πρόκειται να ολοκληρωθούν προς το τέλος του ΜΑΑ και για την έγκαιρη εκπλήρωση του 70 % των οροσήμων και των στόχων που εξακολουθούν να εκκρεμούν·

10. υπενθυμίζει ότι οι δαπάνες του ΜΑΑ δεν θα πρέπει να υποκαθιστούν τις εθνικές δημοσιονομικές δαπάνες, εκτός εάν είναι δεόντως αιτιολογημένες, και θα πρέπει να τηρούν την αρχή της προσθετικότητας της χρηματοδότησης της ΕΕ· επιμένει ότι η σταθερή, βιώσιμη και επαληθεύσιμη εφαρμογή της μη επανάληψης σε συνδυασμό με τη στόχευση σαφώς καθορισμένων ευρωπαϊκών στόχων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της προσθετικότητας και του μακροχρόνιου αποτελέσματος των πρόσθετων ευρωπαϊκών κονδυλίων· υπενθυμίζει την ανάγκη τήρησης αυτής της αρχής και απευθύνει έκκληση κατά του παραγκωνισμού ή της αντικατάστασης της πολιτικής συνοχής από τον ΜΑΑ ή άλλα προσωρινά μέσα, καθώς η πολιτική συνοχής παραμένει απαραίτητη για τη μακροπρόθεσμη και βιώσιμη εδαφική συνοχή και σύγκλιση·

11. επισημαίνει ότι η απόδοση προτεραιότητας στην υλοποίηση του ΜΑΑ, οι ελλείψεις όσον αφορά τη διοικητική ικανότητα σε πολλά κράτη μέλη και οι προκλήσεις που θέτουν οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες έχουν συμβάλει στην καθυστερημένη εφαρμογή της πολιτικής συνοχής· ζητεί από την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να παράσχει ολοκληρωμένη αξιολόγηση του αντικτύπου του ΜΑΑ σε άλλα χρηματοδοτικά μέσα και δημόσιες επενδύσεις, στην τεχνική βοήθεια, και στη διοικητική ικανότητα και στην ικανότητα απορρόφησης των κρατών μελών·

12. υπενθυμίζει ότι, ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η αναθεώρηση του REPowerEU συμβάλλει στην ενεργειακή ασφάλεια της Ευρώπης μέσω της μείωσης της εξάρτησής της από τα ορυκτά καύσιμα, της διαφοροποίησης του ενεργειακού της εφοδιασμού, της επένδυσης στους ευρωπαϊκούς πόρους και υποδομές, της αντιμετώπισης της ενεργειακής φτώχειας και των επενδύσεων στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην ενεργειακή απόδοση σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών· τονίζει ότι μέσω του REPowerEU διατέθηκαν επιπλέον 20

([14]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

δισεκατομμύρια EUR σε επιχορηγήσεις το 2023, συμπεριλαμβανομένων 8 δισεκατομμυρίων EUR που προήλθαν από την εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση δικαιωμάτων του συστήματος εμπορίας εκπομπών και 12 δισεκατομμυρίων EUR από το Ταμείο Καινοτομίας· επισημαίνει τις επιτυχίες του Κοινοβουλίου στις διαπραγματεύσεις, ιδίως όσον αφορά τις διατάξεις για την ανασύσταση του Ταμείου Καινοτομίας, τον στόχο χρηματοδότησης του 30 % για διασυνοριακά έργα, την εστίαση των επενδύσεων στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας για τα ευάλωτα νοικοκυριά, τις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, και την ευέλικτη χρήση των μη δαπανηθέντων κονδυλίων συνοχής από το ΠΔΠ 2014-2020 και έως και του 7,5 % των εθνικών κονδυλίων στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027·

13. υπενθυμίζει την έκκλησή του να επικεντρωθούν οι παρεμβάσεις του ΜΑΑ σε μέτρα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και, ως εκ τούτου, εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη βιώσιμων διασυνοριακών ή πολυκρατικών μέτρων, ιδίως τα έργα υποδομής σιδηροδρόμων υψηλής ταχύτητας και βιώσιμης κινητικότητας διπλής χρήσης που είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση του δικτύου ΔΕΔ-Μ, και για τον σχετικό κίνδυνο επανεθνικοποίησης των χρηματοδοτήσεων· σημειώνει ότι το ευρύ πεδίο εφαρμογής των στόχων του ΜΑΑ έχει συμβάλει σε αυτό, επιτρέποντας σε ευρύ φάσμα εθνικά εστιασμένων έργων να εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του·

14. επισημαίνει την τροποποίηση του άρθρου 27 του κανονισμού ΜΑΑ μέσω του REPowerEU, το οποίο ενίσχυσε σημαντικά τη διασυνοριακή και τη διακρατική διάσταση του ΜΑΑ, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη να τροποποιήσουν τα ΕΣΑΑ τους ώστε να προστεθούν κεφάλαια REPowerEU, συμπεριλαμβανομένου στόχου δαπανών ύψους τουλάχιστον 30 % για τα εν λόγω μέτρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ενεργειακή αυτονομία της ΕΕ· εκφράζει την ανησυχία του για την ευρεία ερμηνεία της Επιτροπής, η οποία συνεπάγεται ότι οποιαδήποτε μείωση της (εθνικής) ενεργειακής ζήτησης μπορεί να αποτελέσει επιχείρημα υπέρ της διασυνοριακής και πολυκρατικής διάστασης·

15. χαιρετίζει τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν τα κονδύλια του ΜΑΑ για να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) μέσω της στήριξης επενδύσεων σε κρίσιμες τεχνολογίες στην ΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί η βιομηχανική ανταγωνιστικότητά της· σημειώνει ότι κανένα κράτος μέλος δεν έχει κάνει χρήση της δυνατότητας να συμπεριλάβει στο εθνικό του σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μια πρόσθετη χρηματοδότηση μέσω της συνιστώσας του InvestEU για τα κράτη μέλη, προκειμένου να υλοποιήσει τους στόχους της STEP· υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν ακόμη να τροποποιήσουν τα εθνικά τους σχέδια στο πλαίσιο αυτό· αναμένει ότι οι διαδικασίες αναθεώρησης θα είναι αποτελεσματικές, εξορθολογισμένες και απλές, ιδίως λαμβανομένων υπόψη της τελικής προθεσμίας του 2026, του τρέχοντος γεωπολιτικού πλαισίου και της ανάγκης επενδύσεων σε ευρωπαϊκές αμυντικές ικανότητες·

16. υπενθυμίζει την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» για όλες τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που υποστηρίζονται από τον ΜΑΑ, με μια στοχευμένη παρέκκλιση στο πλαίσιο του REPowerEU για τις ενεργειακές υποδομές και εγκαταστάσεις που είναι απαραίτητες για την κάλυψη των άμεσων αναγκών ασφάλειας του εφοδιασμού· ενθαρρύνει την Επιτροπή να αξιολογήσει τη σκοπιμότητα μιας πιο ομοιόμορφης ερμηνείας της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» μεταξύ του ΜΑΑ και της ταξινόμησης των βιώσιμων επενδύσεων της ΕΕ, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ιδιαιτερότητες του ΜΑΑ ως προγράμματος δημόσιων δαπανών·

Χρηματοδοτικές πτυχές του ΜΑΑ

17. τονίζει ότι ο ΜΑΑ είναι το πρώτο μείζον μέσο που βασίζεται στις επιδόσεις σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο στηρίζεται αποκλειστικά σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες· υπενθυμίζει ότι το άρθρο 8 του κανονισμού ΜΑΑ ορίζει ότι ο ΜΑΑ πρέπει να υλοποιείται από την Επιτροπή με άμεση διαχείριση σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ, ιδίως τον δημοσιονομικό κανονισμό και τον κανονισμό για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν συμφώνησε να εισαγάγει ειδικούς κανόνες στον δημοσιονομικό κανονισμό για την αντιμετώπιση των κινδύνων αυτού του μοντέλου υλοποίησης, όπως η διπλή χρηματοδότηση· θεωρεί ότι οι κανόνες του δημοσιονομικού κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται πλήρως σε μελλοντικά μέσα που θα βασίζονται σε χρηματοδότηση που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα πρόστιμα, τις ποινές και τις κυρώσεις·

18. σημειώνει ότι μόνο 13 κράτη μέλη έχουν ζητήσει δάνεια και ότι 92 δισεκατομμύρια EUR από τα 385,8 δισεκατομμύρια EUR που είναι διαθέσιμα θα παραμείνουν αχρησιμοποίητα, καθώς το ποσό αυτό δεν δεσμεύτηκε έως την προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 2023· σημειώνει το γεγονός ότι τα δάνεια ήταν ελκυστικά για τα κράτη μέλη που αντιμετώπιζαν υψηλότερο κόστος δανεισμού στις χρηματοπιστωτικές αγορές ή που επιδίωξαν να αντισταθμίσουν τη μείωση των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ· επισημαίνει ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν κάνει περιορισμένη χρήση των δανείων του ΜΑΑ, είτε λόγω της υγιούς δημοσιονομικής θέσης τους είτε για λόγους διοικητικής φύσεως· καλεί την Επιτροπή να αναλύσει τους λόγους για τη χαμηλή απορρόφηση σε ορισμένα κράτη μέλη και να λάβει υπόψη τα πορίσματα αυτά κατά τον σχεδιασμό μελλοντικών χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ· σημειώνει με ανησυχία ότι τα εθνικά χρηματοδοτικά μέσα για την υλοποίηση των ΕΣΑΑ δεν έχουν δημοσιοποιηθεί επαρκώς, με αποτέλεσμα την περιορισμένη ευαισθητοποίηση και υιοθέτηση από τους δυνητικούς δικαιούχους· θεωρεί ότι απαιτείται μια πολιτική συζήτηση σχετικά με τη χρήση των μη δαπανηθέντων κονδυλίων υπό το φως των περιορισμένων δημόσιων προϋπολογισμών και των επειγουσών στρατηγικών προτεραιοτήτων της ΕΕ· ζητεί να αξιολογηθεί με ποιον τρόπο και υπό ποιες προϋποθέσεις τα αχρησιμοποίητα κονδύλια του ΜΑΑ θα μπορούσαν να ανακατευθυνθούν για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της ανθεκτικότητας και της άμυνας της Ευρώπης, καθώς και της κοινωνικής, οικονομικής και εδαφικής της συνοχής, ιδίως μέσω επενδύσεων σε ψηφιακές και πράσινες τεχνολογίες ευθυγραμμισμένες με τον αρχικό σκοπό του ΜΑΑ·

19. υπενθυμίζει τη νομική υποχρέωση να διασφαλιστεί η πλήρης αποπληρωμή των δαπανών του NGEU το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2058· υπενθυμίζει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ότι, βάσει της διοργανικής συμφωνίας που συνήφθη το 2020, δεσμεύονται νομικά να διασφαλίσουν μια βιώσιμη πορεία για την αναχρηματοδότηση του χρέους του NGEU, μεταξύ άλλων μέσω επαρκών εσόδων από νέους ιδίους πόρους που εισήχθησαν μετά το 2021 χωρίς αδικαιολόγητη μείωση των δαπανών του προγράμματος ή των επενδυτικών μέσων στο πλαίσιο του ΠΔΠ· εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη προόδου στο θέμα αυτό, η οποία εγείρει ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα της αποπληρωμής του χρέους που αναλήφθηκε στο πλαίσιο του NGEU, και παροτρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει επειγόντως και χωρίς καθυστέρηση νέους ιδίους πόρους· παροτρύνει, επιπλέον, την Επιτροπή να συνεχίσει τις προσπάθειες για τον εντοπισμό πρόσθετων γνήσιων νέων ιδίων πόρων πέραν της διοργανικής συμφωνίας, οι οποίες να συνδέονται με τις πολιτικές της ΕΕ, προκειμένου να καλυφθούν οι υψηλές ανάγκες δαπανών που συνδέονται με τη χρηματοδότηση νέων προτεραιοτήτων και την αποπληρωμή του χρέους του NGEU·

20. σημειώνει με ανησυχία την εκτίμηση της Επιτροπής ότι το συνολικό κόστος της αποπληρωμής κεφαλαίου και τόκων του NextGenerationEU προβλέπεται να ανέλθει σε περίπου 25 έως 30 δισεκατομμύρια EUR ετησίως από το 2028 και έπειτα, ποσό που αντιστοιχεί στο 15 έως 20 % του ετήσιου προϋπολογισμού· υπενθυμίζει ότι στις τρεις τελευταίες διαδικασίες του προϋπολογισμού χρειάστηκε να γίνει προσφυγή σε ειδικά μέσα για την κάλυψη του κόστους του μέσου EURI· επισημαίνει ότι η σημαντική αύξηση του κόστους χρηματοδότησης ασκεί πίεση στον μελλοντικό προϋπολογισμό της ΕΕ και περιορίζει την ικανότητα ανταπόκρισης σε μελλοντικές προκλήσεις·

21. λαμβάνει υπό σημείωση τον στόχο της Επιτροπής να χρηματοδοτήσει έως και το 30 % του κόστους του NGEU με την έκδοση πράσινων ομολόγων· σημειώνει ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, η Επιτροπή είχε εκδώσει ευρωπαϊκά πράσινα ομόλογα ύψους 68,2 δισεκατομμυρίων EUR·

Σχεδιασμός και υλοποίηση των ΕΣΑΑ

22. σημειώνει ότι το 47 % των διαθέσιμων κονδυλίων του ΜΑΑ είχε εκταμιευθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, με τις επιχορηγήσεις να φθάνουν το 55 % και τα δάνεια το 37 %, γεγονός που οδήγησε σε υψηλό ποσοστό μέτρων των οποίων η ολοκλήρωση εκκρεμεί για το 2025 και το 2026· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για τη διαπίστωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι μόνο το 50 % των εκταμιευθέντων κονδυλίων είχαν φτάσει στους τελικούς δικαιούχους σε 15 από τα 22 κράτη μέλη έως τον Οκτώβριο του 2023· καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία κάθε παρόμοιου με τον ΜΑΑ μελλοντικού μέσου που βασίζεται στις επιδόσεις, ιδίως στο πλαίσιο ενός πιο στοχευμένου ΠΔΠ·

23. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν ξεπεράσει τους στόχους για την πράσινη (37 %) και την ψηφιακή μετάβαση (20 %), με τις μέσες δαπάνες για την επίτευξη των κλιματικών και ψηφιακών στόχων του ΜΑΑ στο σύνολό τους να ανέρχονται σε 42 % και 26 % αντίστοιχα· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει θέσει υπό αμφισβήτηση τον τρόπο με τον οποίο η εφαρμογή των μέτρων του ΜΑΑ έχει συμβάλει στην πράσινη μετάβαση και έχει συστήσει να βελτιωθούν οι μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του αντικτύπου των μέτρων που σχετίζονται με το κλίμα· επισημαίνει το γεγονός ότι οι ίδιες μεθοδολογικές ελλείψεις υπάρχουν σε όλους τους πυλώνες του ΜΑΑ·

24. σημειώνει τον απτό αντίκτυπο που θα μπορούσε να έχει ο ΜΑΑ στους κοινωνικούς στόχους, καθώς τα κράτη μέλη σχεδιάζουν να δαπανήσουν περίπου 163 δισεκατομμύρια EUR· υπογραμμίζει ότι οι δαπάνες αυτές πρέπει να είναι προσανατολισμένες στα αποτελέσματα, ώστε να διασφαλίζονται μετρήσιμα οικονομικά και/ή κοινωνικά οφέλη· τονίζει την ανάγκη να επιταχυνθούν οι επενδύσεις υπέρ της ανάπτυξης των αγροτικών, περιφερειακών και απόκεντρων, απομονωμένων και απομακρυσμένων περιοχών, και στους τομείς της οικονομικά προσιτής στέγασης, της κοινωνικής προστασίας και της ένταξης των ευάλωτων ομάδων, καθώς και της απασχόλησης των νέων, τομείς στους οποίους οι δαπάνες υστερούν· ζητεί από την Επιτροπή να διενεργήσει ενδελεχή αξιολόγηση, στο πλαίσιο του πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ, των έργων και των μεταρρυθμίσεων που αφορούν την εκπαίδευση και τους νέους και υλοποιούνται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ΜΑΑ· εκφράζει τη λύπη του για την καθυστερημένη υλοποίηση των στόχων για την υγεία που έχει παρατηρηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη, δεδομένου ότι το μέσο θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την προσβασιμότητα και την ικανότητα των συστημάτων υγείας, καθώς και των επενδύσεων σε βασικές κοινωνικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας· τονίζει ότι οι καθυστερήσεις αυτές, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέονται με τη μετατόπιση των δημοσιονομικών προτεραιοτήτων και τα αναθεωρημένα εθνικά χρονοδιαγράμματα εφαρμογής, ενδέχεται να υπονομεύσουν την επίτευξη των στόχων κοινωνικής συνοχής του ΜΑΑ·

25. επαναλαμβάνει τη διαπραγματευτική του θέση να συμπεριλάβει στόχους για την εκπαίδευση (10 %) και τις πολιτιστικές δραστηριότητες (2 %)· ενθαρρύνει την προσπάθεια της Επιτροπής να αξιολογήσει αυτούς τους στόχους ως σημείο αναφοράς στην αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πολιτικής στα ΕΣΑΑ, μέσω του πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ·

26. παρατηρεί ότι η μεγάλη πλειονότητα των ΕΣΑΑ περιλαμβάνει ειδική ενότητα στην οποία εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο το σχέδιο ανταποκρίνεται στις ανησυχίες και τις προκλήσεις που σχετίζονται με το φύλο· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία του για το γεγονός ότι σε ορισμένα ΕΣΑΑ δεν εξηγείται με ποιον τρόπο τα μέτρα του ΕΣΑΑ αναμένεται να συμβάλουν στην ισότητα των φύλων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους και καλεί τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να προσθέσουν τέτοιες εξηγήσεις χωρίς καθυστέρηση·

27. τονίζει τη σημασία των μεταρρυθμίσεων που εστιάζουν στον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας, στην προώθηση ποιοτικών συνθηκών εργασίας, στην αντιμετώπιση των μισθολογικών ανισοτήτων, στη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, της κοινωνικής προστασίας και της κοινωνικής οικονομίας·

28. σημειώνει τον απτό αντίκτυπο που θα μπορούσε να έχει ο ΜΑΑ στον στόχο του ψηφιακού μετασχηματισμού, με τη διάθεση 166 δισεκατομμυρίων EUR σε αντίστοιχα σχέδια· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις συνεισφορές στο πλαίσιο του πυλώνα της έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τη στήριξη των ΜΜΕ· επισημαίνει την ανάγκη επιτάχυνσης των επενδύσεων στη διακρατική συνεργασία, τη στήριξη των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων που ηγούνται καινοτόμων έργων και τις ρυθμιστικές αλλαγές για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, οι οποίες υστερούν·

29. τονίζει ότι η επιτυχία των επενδύσεων της ΕΕ εξαρτάται από την εύρυθμη λειτουργία των κεφαλαιαγορών· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν μια πιο αποτελεσματική και έγκαιρη εκταμίευση των κονδυλίων, ιδίως για τις ΜΜΕ και τους νέους επιχειρηματίες, να εξορθολογίσουν τις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων με σκοπό τη βελτίωση της προσβασιμότητας και να εφαρμόσουν ειδικά μέτρα για την παροχή στοχευμένης στήριξης που θα ενισχύσει τον ρόλο τους στη διαδικασία της έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης·

30. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι η επίτευξη των οροσήμων και των στόχων σημειώνει καθυστέρηση έναντι του ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος που προβλέπεται στα ΕΣΑΑ και για το ότι ο ρυθμός προόδου διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών· εκφράζει τη λύπη του για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εκπλήρωσης των οροσήμων και των στόχων και της υλοποίησης των έργων· επισημαίνει ότι ο ΜΑΑ θα επιτύχει τις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμε δυνατότητές του μόνο εάν υλοποιηθούν ορθά οι μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές συνιστώσες, αντίστοιχα· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, μετά από μια αργή εκκίνηση, η υλοποίηση του ΜΑΑ έχει αρχίσει να επιταχύνεται από το δεύτερο εξάμηνο του 2023, αλλά εξακολουθούν να σημειώνονται σημαντικές καθυστερήσεις που επηρεάζουν βασικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και οι οποίες έχουν αποδοθεί σε διάφορους παράγοντες, όπως οι αναθεωρήσεις που συνδέονται με τη συμπερίληψη του REPowerEU, ο αυξανόμενος πληθωρισμός, η ανεπαρκής διοικητική ικανότητα των κρατών μελών, ιδίως των μικρότερων κρατών μελών, οι αβεβαιότητες σχετικά με ειδικούς κανόνες εφαρμογής του ΜΑΑ, το υψηλό ενεργειακό κόστος, οι ελλείψεις εφοδιασμού και η υποτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την εφαρμογή των μέτρων· σημειώνει ότι η αναβολή των βασικών προθεσμιών εφαρμογής από ορισμένες κυβερνήσεις για το 2026 εγείρει ανησυχίες σχετικά με την ικανότητα ορισμένων κρατών μελών να απορροφήσουν πλήρως τα κονδύλια που έχουν διατεθεί εντός του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος του ΜΑΑ· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί ένα ρεαλιστικό και αποτελεσματικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής για την πρόληψη του κινδύνου ελλιπών έργων και χαμένων ευκαιριών για διαρθρωτικές βελτιώσεις· καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει την επείγουσα αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών·

31. υπενθυμίζει την τροποποίηση του κανονισμού ΜΑΑ μέσω της συμπερίληψης του κεφαλαίου για το REPowerEU· τονίζει τη σημασία των κεφαλαίων για το REPowerEU στα ΕΣΑΑ και καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα σε ώριμα έργα και να επιταχύνουν την υλοποίηση των ΕΣΑΑ τους, τόσο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις όσο και τις επενδύσεις, και, όπου απαιτείται, να προσαρμόσουν τα ΕΣΑΑ σύμφωνα με τους στόχους του ΜΑΑ, χωρίς να υπονομεύεται η συνολική ισορροπία και το επίπεδο φιλοδοξίας των ΕΣΑΑ, ώστε να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που απορρέουν από γεωπολιτικά γεγονότα και να αντιμετωπίσουν τη σημερινή πραγματικότητα επί του πεδίου·

32. επισημαίνει ότι ο ΜΑΑ θα μπορούσε να είχε συμβάλει στον μετριασμό των επιπτώσεων της στεγαστικής κρίσης που αντιμετωπίζει σήμερα ολόκληρη η Ένωση· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν αξιοποίησαν αυτή την ευκαιρία και τονίζει ότι είναι πολύ σημαντικό για τα κράτη μέλη να επιταχύνουν τις επενδύσεις στη διαθεσιμότητα και την οικονομική προσιτότητα της στέγασης·

33. επισημαίνει τον ρόλο των «κορυφαίων οροσήμων» στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ έναντι των ελλείψεων στον τομέα του κράτους δικαίου και στη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των απαιτήσεων του άρθρου 22 του κανονισμού ΜΑΑ· χαιρετίζει το γεγονός ότι όλα τα κράτη μέλη πλην ενός έχουν εκπληρώσει ικανοποιητικά τα «κορυφαία ορόσημά» τους· υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να ανακτήσει κάθε προχρηματοδότηση που δεν έχει συμψηφιστεί με τις τακτικές αιτήσεις πληρωμής έως το τέλος του ΜΑΑ·

34. σημειώνει τον υψηλό διοικητικό φόρτο και την πολυπλοκότητα που συνεπάγεται ο ΜΑΑ· τονίζει τις σημαντικές προσπάθειες που απαιτούνται σε εθνικό επίπεδο για την εφαρμογή του ΜΑΑ παράλληλα με τα διαρθρωτικά ταμεία· σημειώνει ότι, από το 2021 έως το 2024, το προσανατολισμένο στη ζήτηση Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης στήριξε πάνω από 500 μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με τον ΜΑΑ στα κράτη μέλη, οι οποίες σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με την προετοιμασία, την τροποποίηση, την αναθεώρηση και την υλοποίηση των ΕΣΑΑ· σημειώνει τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής του Ιουλίου του 2024, οι οποίες περιέχουν απλουστεύσεις και διευκρινίσεις για τον εξορθολογισμό της εφαρμογής του ΜΑΑ, αλλά αναμένει από την Επιτροπή να ενεργήσει ταχέως για να κάνει πράξη την υπόσχεσή της να μειώσει τον διοικητικό φόρτο κατά 25 %· παροτρύνει την Επιτροπή να παράσχει σαφή και στοχευμένη τεχνική υποστήριξη στα κράτη μέλη, που θα τους δώσει τη δυνατότητα να αναπτύξουν αποτελεσματική διοικητική ικανότητα για την υλοποίηση των οροσήμων και των στόχων· καλεί την Επιτροπή να μειώσει το επίπεδο πολυπλοκότητας των κανόνων της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις οι οποίοι ισχύουν για τις συμβάσεις υψηλότερης αξίας·

35. εκφράζει την ανησυχία του για την πολυπλοκότητα των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες απαιτούν εξωτερικές συμβουλευτικές υπηρεσίες ακόμη και για μικρές επιχορηγήσεις· τονίζει ότι αυτά τα γραφειοκρατικά εμπόδια έρχονται σε αντίθεση με τους αρχικούς στόχους του ΜΑΑ, ο οποίος αποσκοπούσε στην παροχή ταχείας και άμεσης χρηματοδοτικής στήριξης· ζητεί την επείγουσα απλούστευση των απαιτήσεων υποβολής αιτήσεων και εκθέσεων, ιδίως για τους μικρότερους δικαιούχους, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η απορρόφηση και ο αντίκτυπος των κονδυλίων και να συνδράμουν με τη συμβολή τους στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση·

36. θεωρεί ότι οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση υπογραμμίζουν τον κίνδυνο τα μέτρα για τα οποία έχει καταβληθεί χρηματοδότηση από τον ΜΑΑ να μην έχουν ολοκληρωθεί έως την προθεσμία πληρωμής του 2026· εκφράζει την ικανοποίησή του για τη δήλωση της Επιτροπής στο πλαίσιο του διαλόγου για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα (RRD), της 16ης Σεπτεμβρίου 2024, σύμφωνα με την οποία δεν θα επιστρέψει τα έξοδα για τα έργα που δεν έχουν υλοποιηθεί· θεωρεί αδυναμία το γεγονός ότι τα κονδύλια του ΜΑΑ που καταβλήθηκαν για ορόσημα και στόχους που αξιολογήθηκαν ως εκπληρωθέντα, δεν μπορούν να ανακτηθούν εάν τα σχετικά μέτρα δεν ολοκληρωθούν τελικά· ενθαρρύνει την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις σχετικές συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να αξιολογήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, τα μέτρα που διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο να μην έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Αυγούστου 2026· τονίζει τη σημασία της παρακολούθησης αυτών των μέτρων, της διευκόλυνσης της έγκαιρης επακολούθησης και της προσπάθειας εξεύρεσης λύσεων για την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων·

37. σημειώνει με ανησυχία ότι το εναπομένον χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ΜΑΑ είναι υπερβολικά σύντομο για την υλοποίηση πολλών καινοτόμων έργων· σημειώνει, επιπλέον, ότι τα καινοτόμα έργα είναι, εξ ορισμού, δυσκολότερο να σχεδιαστούν και είναι πιθανότερο να αντιμετωπίσουν εμπόδια κατά την υλοποίηση, γεγονός που τα καθιστά ακατάλληλα για τις αυστηρές προθεσμίες του ΜΑΑ· παροτρύνει την Επιτροπή να δημιουργήσει μελλοντικά προγράμματα που να είναι αρκετά ευέλικτα ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται κατάλληλα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, διασφαλίζοντας παράλληλα μια ορισμένη προβλεψιμότητα·

38. σημειώνει ότι ορισμένα ορόσημα και στόχοι ενδέχεται να μην είναι πλέον εφικτά λόγω αντικειμενικών περιστάσεων· τονίζει ότι τυχόν αναθεωρήσεις των ΕΣΑΑ θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με τον κανονισμό ΜΑΑ, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοστέων προθεσμιών, και θα πρέπει να μην συνεπάγονται οπισθοδρομήσεις όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και τις δεσμεύσεις ή χαμηλότερης ποιότητας έργα αλλά θα πρέπει να διατηρούν τη συνολική φιλοδοξία και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών·

39. εκφράζει την ανησυχία του για την άνιση αξιολόγηση των ΕΣΑΑ από την Επιτροπή, η οποία έχει οδηγήσει στην υιοθέτηση δύο μέτρων και δύο σταθμών κατά την εφαρμογή του κανονισμού· εκφράζει επίσης την ανησυχία του για τον μη ενιαίο και διαφορετικό ορισμό των οροσήμων και των στόχων από το ένα ΕΣΑΑ στο άλλο, όπως έχει επισημάνει επανειλημμένως το Ελεγκτικό Συνέδριο·

40. επισημαίνει ότι η διάρκεια της αξιολόγησης των αιτήσεων πληρωμής από τα κράτη μέλη από την Επιτροπή διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και τονίζει την ανάγκη για μεγαλύτερη διαφάνεια από την Επιτροπή· παροτρύνει την Επιτροπή να επιταχύνει τις αξιολογήσεις της και να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των κρατών μελών· τονίζει την ανάγκη να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι σε ολόκληρη την ΕΕ για τα μέτρα και τους δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση όλων των έργων του ΜΑΑ·

41. παροτρύνει τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση των διοικητικών δυσχερειών και να διαθέσουν επαρκή διοικητική ικανότητα, ώστε να επιταχυνθεί η υλοποίηση του ΜΑΑ ενόψει της προθεσμίας του 2026 και να αποφευχθεί η συγκέντρωση έργων του ΜΑΑ σε περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και πρωτεύουσες, επιτρέποντας τη ροή κονδυλίων του ΜΑΑ σε έργα στις πιο ευάλωτες περιφέρειες, εξυπηρετώντας έτσι τον στόχο του ΜΑΑ για ενίσχυση της κοινωνικής, εδαφικής και οικονομικής συνοχής της ΕΕ· τονίζει τη σημασία της δίκαιης περιφερειακής κατανομής στο πλαίσιο των ΕΣΑΑ, με παράλληλη διασφάλιση ότι τα κονδύλια του ΜΑΑ κατανέμονται με βάση τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο, τη σκοπιμότητα και τα μακροπρόθεσμα οφέλη·

42. ζητεί 18μηνη παράταση των ώριμων έργων του ΜΑΑ μέσω τροποποίησης του κανονισμού ΜΑΑ με συναπόφαση, εάν χρειαστεί· τονίζει ότι η προβλεπόμενη επέκταση των έργων θα πραγματοποιηθεί από την Επιτροπή με βάση αντικειμενικά, σαφή και δίκαια κριτήρια αναφοράς· χαιρετίζει τη δυνατότητα θέσπισης στοχευμένου και βασισμένου στις επιδόσεις συστήματος ιεράρχησης προτεραιοτήτων και μεταφοράς μετά την προθεσμία του 2026, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση των εν εξελίξει έργων μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και ενός ενδεχόμενου νέου ευρωπαϊκού ταμείου ανταγωνιστικότητας· παροτρύνει την Επιτροπή να παρουσιάσει μια στρατηγική για την αντιμετώπιση της τεράστιας ζήτησης για δημόσιες επενδύσεις μετά το 2026, χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο οι δημοσιονομικοί πόροι σε άλλους κρίσιμους τομείς·

43. ζητεί να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο το πλαίσιο αυτό θα μπορούσε να καταστήσει δυνατές στοχευμένες επενδύσεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, στα στρατηγικά αποθέματα και στην καινοτομία στον τομέα της άμυνας, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τους ευρύτερους ευρωπαϊκούς στόχους ασφάλειας·

44. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να επιλέξουν να παραιτηθούν από μέρος ή από το σύνολο των ποσών που αφορούν το τελευταίο τους αίτημα πληρωμής, αποφεύγοντας με τον τρόπο αυτόν την εκπλήρωση των τελευταίων οροσήμων και στόχων·

Διαφάνεια, παρακολούθηση και έλεγχος

45. σημειώνει το γεγονός ότι η Επιτροπή είχε προγραμματίσει να διενεργήσει 112 ελέγχους στο πλαίσιο του ΜΑΑ σε όλα τα κράτη μέλη το 2024· υπενθυμίζει στην Επιτροπή την υποχρέωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 9 του κανονισμού ΜΑΑ, να ανακτά χρηματοδότηση σε περίπτωση εσφαλμένων εκταμιεύσεων ή ακύρωσης μέτρων·

46. σημειώνει ότι η Επιτροπή βασίζεται στις δικές της μεθοδολογίες κατά τον υπολογισμό των μερικών πληρωμών και των αναστολών χρηματοδότησης· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι μεθοδολογίες αυτές αναπτύχθηκαν μόνο δύο έτη μετά την έναρξη της εφαρμογής του ΜΑΑ και χωρίς διαβούλευση με το Κοινοβούλιο·

47. εκφράζει την ικανοποίησή του για το εκτεταμένο έργο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε σχέση με τον ΜΑΑ και θεωρεί ότι είναι σημαντικό να αξιολογηθούν ενδελεχώς τα πορίσματά του, ιδίως εκείνα σύμφωνα με τα οποία τα ορόσημα και οι στόχοι είναι συχνά μάλλον ασαφή και προσανατολισμένα στις εκροές και, ως εκ τούτου, δεν είναι κατάλληλα για τη μέτρηση των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων, καθώς και τα πορίσματά του σχετικά με τους κινδύνους διπλής χρηματοδότησης που οφείλονται σε αλληλεπικαλύψεις με άλλες πολιτικές· σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αποδεχθεί πολλές συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου αλλά όχι όλες· τονίζει ότι οι αδυναμίες στους δημοσιονομικούς ελέγχους, όπως επισημαίνει το Ελεγκτικό Συνέδριο, πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως για να αποτραπεί η διπλή χρηματοδότηση, οι αναποτελεσματικότητες κόστους και η κακοδιαχείριση των ενωσιακών κονδυλίων· ζητεί να ενισχυθεί η διαφάνεια και να ληφθούν πλήρως υπόψη οι συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου χωρίς να προστεθεί περιττός διοικητικός φόρτος·

48. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο θεωρεί ότι ο ΜΑΑ επικεντρώνεται στην πρόοδο της υλοποίησης και όχι στις επιδόσεις, ιδίως επειδή τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ επικεντρώνονται στις εκροές και όχι στα αποτελέσματα, ποικίλλουν ως προς τη φιλοδοξία, στερούνται ενίοτε σαφήνειας και δεν καλύπτουν πάντα τα βασικά στάδια υλοποίησης ενός μέτρου, συμπεριλαμβανομένης της ολοκλήρωσης·

49. σημειώνει ότι οι έλεγχοι του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποκάλυψαν αρκετές περιπτώσεις στις οποίες είχε εκταμιευθεί χρηματοδότηση, χωρίς όμως να έχουν να έχουν ικανοποιηθεί επαρκώς οι απαιτήσεις που σχετίζονται με την εκπλήρωση των αντίστοιχων οροσήμων και στόχων· σημειώνει, επίσης, ότι το πλαίσιο της Επιτροπής για την αξιολόγηση της «ικανοποιητικής εκπλήρωσης» των σχετικών οροσήμων και στόχων περιέχει στοιχεία διακριτικής ευχέρειας, όπως «ελάχιστη απόκλιση από απαίτηση» ή «αναλογικές καθυστερήσεις», και ότι η μεθοδολογία για τον καθορισμό των μερικών πληρωμών δεν παρέχει εξήγηση για τις τιμές που επιλέγονται ως συντελεστές, καταλείποντας έτσι περιθώριο ερμηνείας· ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει περαιτέρω διευκρινίσεις στο Κοινοβούλιο·

50. επιμένει ότι, κατά κανόνα, τα μέτρα που περιλαμβάνονται ήδη σε άλλα εθνικά σχέδια που επωφελούνται από χρηματοδότηση της ΕΕ (π.χ. συνοχή, γεωργία κ.λπ.) δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα ΕΣΑΑ, ακόμη και αν δεν συνεπάγονται δαπάνες· παροτρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει να επαγρυπνεί και να προνοεί για τον εντοπισμό τυχόν περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης, ιδίως όσον αφορά τα διαφορετικά μοντέλα εφαρμογής του ΜΑΑ και άλλων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ·

51. εκφράζει τη λύπη του για την απουσία κατάλληλης διαδρομής ελέγχου στο πλαίσιο του ΜΑΑ και τη συνεχιζόμενη έλλειψη διαφάνειας, παρά την υποχρέωση των κρατών μελών να υποβάλλουν εξαμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με τους 100 μεγαλύτερους τελικούς αποδέκτες, η οποία εισήχθη στο REPowerEU κατόπιν αιτήματος του Κοινοβουλίου· εκφράζει τη λύπη του για τις καθυστερήσεις στην υποβολή εκθέσεων από ορισμένα κράτη μέλη και την περιορισμένη ενημερωτική αξία των παρεχόμενων πληροφοριών, γεγονός που τελικά εμποδίζει την Επιτροπή ή το Ελεγκτικό Συνέδριο να ελέγξουν αν τηρούνται οι απαιτήσεις· επαναλαμβάνει την έκκλησή του οι κατάλογοι των μεγαλύτερων τελικών αποδεκτών για κάθε κράτος μέλος να επικαιροποιούνται τακτικά και να δημοσιεύονται στον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ και να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των αναδόχων και των υπεργολάβων, και τους πραγματικούς δικαιούχους τους, και όχι απλώς υπουργεία ή άλλους κυβερνητικούς φορείς ή κρατικές εταιρείες· εκφράζει επίσης τη λύπη του για το γεγονός ότι ο ισχύων ορισμός του «τελικού αποδέκτη» καταλείπει περιθώρια ερμηνείας, με αποτέλεσμα την ύπαρξη διαφορετικών τελικών δικαιούχων για παρόμοια μέτρα μεταξύ των κρατών μελών· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο αυτό, να διασφαλίσει μια κοινή κατανόηση του τι συνιστά «τελικό αποδέκτη», ώστε να μπορεί να εφαρμόζεται με συνεκτικό τρόπο·

52. εκφράζει την ανησυχία του για τις συνεχιζόμενες αδυναμίες στους εθνικούς μηχανισμούς υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, οι οποίες οφείλονται εν μέρει στην πίεση απορρόφησης που επηρεάζει την ικανότητα εντοπισμού μη επιλέξιμων δαπανών και στην πολυπλοκότητα των διαδικασιών λογιστικού και άλλου ελέγχου, γεγονός που προκάλεσε αβεβαιότητα στα κράτη μέλη και υπερβολική επιβάρυνση των διοικητικών διαδικασιών· καλεί την Επιτροπή να πιστοποιήσει κατά πόσο τα συστήματα ελέγχου των κρατών μελών λειτουργούν επαρκώς και να ελέγξει τη συμμόρφωση των επενδυτικών έργων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες· ζητεί να μειωθούν οι πληρωμές και, κατά περίπτωση, να ανακτηθούν ποσά σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού ΜΑΑ, σε περίπτωση που εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στα εθνικά συστήματα ελέγχου· εκφράζει τη λύπη του για την εξάρτηση από μη αυτοματοποιημένους

διασταυρωτικούς ελέγχους και υπεύθυνες δηλώσεις από αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης, που οφείλεται στην απουσία διαλειτουργικών εργαλείων ΤΠ και εναρμονισμένων προτύπων, παρά την ύπαρξη εργαλείων όπως το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού και το ARACHNE, των οποίων η χρήση δεν είναι υποχρεωτική επί του παρόντος, με κίνδυνο τη διπλή δήλωση των δαπανών· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την απροθυμία των κρατών μελών να σημειώσουν εγκαίρως πρόοδο στην ανάπτυξη των σχετικών εργαλείων ΤΠ·

53. συμμερίζεται την άποψη του ΕΕΣ ότι το μοντέλο χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες δεν αποκλείει την υποβολή εκθέσεων σχετικά με το πραγματικό κόστος· σημειώνει ότι η ύπαρξη σαφών πληροφοριών σχετικά με το κόστος διευκολύνει επίσης το έργο των ελεγκτικών και εποπτικών οργάνων, καθώς και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), και καθιστά δυνατή την ενίσχυση του δημόσιου ελέγχου·

54. επαναλαμβάνει τον ρόλο του πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ στην παροχή πληροφοριών για τους πολίτες σχετικά με τη συνολική πρόοδο που σημειώνεται στην εφαρμογή των ΕΣΑΑ· υπογραμμίζει τη σημασία του πίνακα αποτελεσμάτων στην ενίσχυση της διαφάνειας και καλεί την Επιτροπή να αυξήσει το επίπεδο διαφάνειας και απεικόνισης των δεδομένων στον πίνακα αποτελεσμάτων·

55. υπενθυμίζει ότι η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής στον πίνακα αποτελεσμάτων του ΜΑΑ βασίζεται σε πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη σε εξαμηνιαία βάση·

56. επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της OLAF στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε υποθέσεις απάτης και διαφθοράς που σχετίζονται με τον ΜΑΑ έχουν οδηγήσει σε αρκετές συλλήψεις, απαγγελίες κατηγοριών και κατασχέσεις κονδυλίων του ΜΑΑ· υπενθυμίζει ότι το 2024 η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία χειρίστηκε 307 ενεργές υποθέσεις που σχετίζονται με τον ΜΑΑ, οι οποίες αντιστοιχούν περίπου στο 17 % του συνόλου των ερευνών για απάτη στον τομέα των δαπανών και προκάλεσαν εκτιμώμενη ζημία στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ ύψους 2,8 δισεκατομμυρίων EUR· αναμένει ότι ο αριθμός των ερευνών θα αυξηθεί όσο προχωρά η εφαρμογή του ΜΑΑ· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τις διαχειριστικές δηλώσεις των κρατών μελών όσον αφορά την αναφορά περιπτώσεων απάτης που εντοπίστηκαν και τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν·

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

57. επαναλαμβάνει τη σημασία του ρόλου του Κοινοβουλίου στον έλεγχο και την παρακολούθηση της εφαρμογής του ΜΑΑ και στην επιβολή υποχρέωσης λογοδοσίας στην Επιτροπή· επισημαίνει τη συμβολή του Κοινοβουλίου μέσω διαφόρων διαύλων, ιδίως μέσω διαφόρων συζητήσεων στην Ολομέλεια, κοινοβουλευτικών ψηφισμάτων, διμηνιαίων συνεδριάσεων με θέμα την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα με τους αρμόδιους Επιτρόπους, περισσότερων από 30 συνεδριάσεων της μόνιμης ομάδας εργασίας για τον έλεγχο του ΜΑΑ, πολυάριθμων κοινοβουλευτικών ερωτήσεων, της ετήσιας διαδικασίας απαλλαγής της Επιτροπής και της τακτικής ροής πληροφοριών και ad hoc αιτημάτων παροχής πληροφοριών από την Επιτροπή· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το μοντέλο χρήσης οροσήμων και στόχων για την ενεργοποίηση της εκταμίευσης δεν συνοδευόταν από επαρκείς μηχανισμούς δημοσιονομικού ελέγχου, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο ρόλος του Κοινοβουλίου σε σύγκριση με τον έλεγχό του επί των δαπανών του ΠΔΠ·

58. υπενθυμίζει τα δικαιώματα του Κοινοβουλίου, όπως ορίζονται στο άρθρο 25 του κανονισμού ΜΑΑ, ιδίως το δικαίωμα να λαμβάνει ταυτόχρονα από την Επιτροπή τις πληροφορίες που αυτή διαβιβάζει στο Συμβούλιο ή σε οποιοδήποτε από τα προπαρασκευαστικά όργανά του στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΑΑ ή της εφαρμογής του, καθώς και επισκόπηση των προκαταρκτικών πορισμάτων της σχετικά με την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών ορόσημων και στόχων που περιλαμβάνονται στα ΕΣΑΑ· ενθαρρύνει την ανταλλαγή των σχετικών αποτελεσμάτων των συζητήσεων που διεξάγονται στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου με τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές·

59. υπενθυμίζει περαιτέρω το δικαίωμα των αρμόδιων επιτροπών του Κοινοβουλίου να καλούν την Επιτροπή να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αξιολόγησης των ΕΣΑΑ στο πλαίσιο των συνεδριάσεων με θέμα την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα·

60. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο δεν διαδραματίζει ρόλο στον σχεδιασμό των ΕΣΑΑ και δεν ζητείται η γνώμη του σχετικά με τις αιτήσεις πληρωμής· επικρίνει επίσης το γεγονός ότι το Κοινοβούλιο δεν έχει λάβει σαφή και ανιχνεύσιμη επισκόπηση της κατάστασης υλοποίησης των έργων και των πληρωμών· αναμένει να ενημερωθεί σχετικά με το πλαίσιο των αναθεωρήσεων των ΕΣΑΑ, προκειμένου να προβεί στη δική του αξιολόγηση των αναθεωρήσεων και να διαδραματίσει ενισχυμένο ρόλο σε πιθανά μελλοντικά μέσα με βάση την εμπειρία του ΜΑΑ·

Συμμετοχή των συμφεροντούχων

61. εκφράζει τη λύπη του για την ανεπαρκή συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών (ΤΠΑ), των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων, των εθνικών κοινοβουλίων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την αναθεώρηση ή την εφαρμογή των ΕΣΑΑ, παράγοντες που οδηγούν σε χειρότερα αποτελέσματα πολιτικής, καθώς και σε περιορισμένη οικειοποίηση· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των ΕΣΑΑ, κάποια κράτη μέλη ευνόησαν σαφώς ορισμένες τοπικές και περιφερειακές αρχές ή ενδιαφερόμενα μέρη εις βάρος άλλων· υπενθυμίζει ότι η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών και των αρμόδιων για την ανάπτυξη των εν λόγω πολιτικών είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του ΜΑΑ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 28 του κανονισμού ΜΑΑ· υπενθυμίζει ότι το Κοινοβούλιο τάχθηκε υπέρ μιας δεσμευτικής διάταξης στον ΜΑΑ για την καθιέρωση πολυεπίπεδου διαλόγου με στόχο τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών και τη συζήτηση της προετοιμασίας και της υλοποίησης των ΕΣΑΑ μαζί τους, με σαφή περίοδο διαβούλευσης· ζητεί, ως εκ τούτου, τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση των ΕΣΑΑ, σύμφωνα με το εθνικό νομικό πλαίσιο και με βάση σαφείς και διαφανείς αρχές·

62. επαναλαμβάνει την ανάγκη τακτικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των εθνικών συντονιστικών αρχών και των εθνικών ενδιαφερόμενων μερών που συμμετέχουν στην παρακολούθηση της εφαρμογής των ΕΣΑΑ σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας και της λογοδοσίας· τονίζει ότι απαιτείται τακτικότερη και δημόσια επικοινωνία από τις εθνικές συντονιστικές αρχές ώστε να διασφαλίζεται η διάθεση επικαιροποιημένων πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής των ΕΣΑΑ·

63. τονίζει ότι οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται στο πλέον κατάλληλο επίπεδο· είναι πεπεισμένο ότι η εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης και η μεγαλύτερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών θα μπορούσαν να καταστήσουν την υλοποίηση των έργων πιο αποτελεσματική, να μειώσουν τις διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και να έχουν ως αποτέλεσμα περισσότερα και καλύτερα μέτρα ποιότητας με διασυνοριακή και πολυκρατική διάσταση·

64. θεωρεί ότι μπορούν να αντληθούν πολύτιμα διδάγματα από τον ΜΑΑ, τα οποία θα αποτυπωθούν στον σχεδιασμό των μέσων που βασίζονται στις επιδόσεις στο επόμενο ΠΔΠ, ιδίως υπό το πρίσμα των θεματολογίων της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα και την απλούστευση·

Διδάγματα για το μέλλον

65. θεωρεί ότι ο συνδυασμός μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων έχει αποδειχθεί επιτυχής, αλλά ότι απαιτείται σαφέστερη σύνδεση μεταξύ των δύο· τονίζει πόσο σημαντικό είναι κάθε χρηματοδότηση να ευθυγραμμίζεται με τους στόχους του μέσου και να εκταμιεύεται σύμφωνα με την πρόοδο που σημειώνεται για την επίτευξή τους· επιμένει ότι το επίπεδο φιλοδοξίας των ΕΣΑΑ δεν θα πρέπει να μειωθεί αλλά να είναι ανάλογο με το χρονοδιάγραμμα του ΜΑΑ, προκειμένου να διασφαλιστεί η επιτυχής υλοποίησή τους·

66. είναι πεπεισμένο, όπως επισημαίνεται στην έκθεση Draghi, ότι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, η απαλλαγή της οικονομίας της ΕΕ από τις ανθρακούχες εκπομπές και η αύξηση της κυκλικής και αποδοτικής χρήσης των πόρων, καθώς και η γεφύρωση του χάσματος δεξιοτήτων, η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και η ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας της ΕΕ, θα αποτελέσουν κεντρικές προτεραιότητες μετά το 2026· εκφράζει την ανησυχία του για το σημαντικό χρηματοδοτικό κενό που θα προκύψει μετά την παύση λειτουργίας του ΜΑΑ στα τέλη του 2026, ιδίως για τις δημόσιες επενδύσεις σε κοινές ευρωπαϊκές προτεραιότητες, δεδομένου ότι οι χρηματοδοτικοί πόροι από τους εθνικούς προϋπολογισμούς διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών· επισημαίνει την ανάγκη να αξιοποιηθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον ΜΑΑ με σκοπό την καλύτερη μόχλευση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το χρηματοδοτικό κενό στους ευρωπαϊκούς στόχους και τις μεταβάσεις, το οποίο εκτιμάται, σύμφωνα με την έκθεση Draghi, ότι υπερβαίνει τα 800 δισεκατομμύρια EUR ετησίως, και να διασφαλιστεί παράλληλα η αδιάλειπτη συνέχεια των επενδύσεων σε κοινά ευρωπαϊκά αγαθά·

67. εκφράζει την ικανοποίησή του για την αυξημένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων που κατέστη δυνατή χάρη στη δυνατότητα διοχέτευσης κονδυλίων του ΜΑΑ προς τη συνιστώσα κρατών μελών του InvestEU·

68. παροτρύνει την Επιτροπή να εφαρμόσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να διασφαλίσει ότι τα μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις είναι σωστά στοχοθετημένα, ευθυγραμμίζονται με τον στόχο της χρηματοδότησης των ευρωπαϊκών δημόσιων αγαθών και δίνουν προτεραιότητα στην αντιμετώπιση σαφώς καθορισμένων στρατηγικών προκλήσεων, στην οικονομική βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα· ζητεί να διασφαλιστεί ότι όλα τα μελλοντικά μέσα είναι σχεδιασμένα να μετρούν όχι μόνο τις εισροές ή τις βραχυπρόθεσμες εκροές και την πρόοδο, αλλά και τα αποτελέσματα όσον αφορά τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο που υποστηρίζεται από επιτεύγματα·

69. σημειώνει ότι, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, είναι σημαντικό τα μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις να μην σχεδιάζονται και υλοποιούνται κατά τρόπο επιζήμιο για τη λογοδοσία και, ειδικότερα, να υφίστανται κατάλληλα συστήματα ελέγχου στα κράτη μέλη και να ελέγχονται από την Επιτροπή πριν από την έναρξη της υλοποίησης· σημειώνει ότι αυτό θα συνεπαγόταν τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων για τους ελέγχους των κρατών μελών και τους ελέγχους της Επιτροπής·

70. καλεί την Επιτροπή να διενεργήσει ανεξάρτητη αξιολόγηση και να υποβάλει έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο του ΜΑΑ στις ιδιωτικές επενδύσεις συνολικά στην ΕΕ, ιδίως όσον αφορά το φαινόμενο παραγκωνισμού των ιδιωτικών επενδύσεων που ενδεχομένως προκαλεί και τους καθοριστικούς παράγοντές του· ζητεί επίσης αντικειμενικές και σαφείς αναλύσεις από την Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο πλαίσιο των ΕΣΑΑ επηρεάζει τις οικονομίες των επιμέρους κρατών μελών, με ιδιαίτερη έμφαση στην έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη· παροτρύνει την Επιτροπή να λάβει υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από αυτές τις αναλύσεις και τις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εφαρμογή του ΜΑΑ κατά την κατάρτιση των προτάσεών της για την επόμενη περίοδο προγραμματισμού·

71. υπογραμμίζει ότι όλες οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να συντονίζονται και να συνάδουν με τον στρατηγικό σχεδιασμό σε εθνικό επίπεδο και να επικεντρώνονται σε έργα με σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία· υπογραμμίζει την ανάγκη για έναν στόχο δαπανών για διασυνοριακές και πολυκρατικές επενδύσεις· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει αξιόπιστη μεθοδολογία για την αξιολόγηση της διασυνοριακής και πολυκρατικής διάστασης των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ·

72. επισημαίνει ότι οι ουσιαστικοί κοινωνικοί και εδαφικοί διάλογοι με υψηλό επίπεδο συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των εθνικών κοινοβουλίων εντός του εθνικού νομικού πλαισίου είναι ουσιαστικής σημασίας για την εθνική οικειοποίηση, την επιτυχή εφαρμογή και τη δημοκρατική λογοδοσία· εκφράζει την ανησυχία του για την ανεπαρκή συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση και την εποπτεία των πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ· τονίζει ειδικότερα ότι οι περιφέρειες και τα δημοτικά συμβούλια δεν μπορούν να είναι απλώς αποδέκτες αποφάσεων, χωρίς να τους δίνεται η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που μετασχηματίζουν πραγματικά την επικράτειά τους·

73. πιστεύει ότι είναι απαραίτητη η υιοθέτηση διαφοροποιημένων στρατηγικών που να αναγνωρίζουν την πολιτιστική πολυμορφία των διαφόρων περιφερειών και να ενισχύουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή τους αντί της εφαρμογής μιας ομοιογενούς ή ενιαίας προσέγγισης που θα μπορούσε να αποβεί εις βάρος των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών· ζητεί, συνεπώς, οι διάλογοι με τα ενδιαφερόμενα μέρη να ενισχυθούν και να χρησιμοποιηθούν πιο επιμελώς, καθώς θα μπορούσαν να εμπνεύσουν μελλοντικές πρωτοβουλίες και μηχανισμούς στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της·

74. υπογραμμίζει την απαίτηση του κανονισμού ΜΑΑ για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με την προέλευση της χρηματοδότησης έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή των Ευρωπαίων πολιτών·

75. τονίζει ότι οι συνεδριάσεις με θέμα την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα έχουν αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τη βέλτιστη εφαρμογή του ΜΑΑ·

76. επαναλαμβάνει ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας της χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα που είναι σημαντικά για τη μέτρηση των επιδόσεων είναι διαθέσιμα και ότι οι πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις παρουσιάζονται με καλύτερο και πιο διαφανή τρόπο· τονίζει ότι θα πρέπει να ενισχυθεί ο μηχανισμός ανατροφοδότησης μεταξύ των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις και του σχεδιασμού ή της προσαρμογής του προγράμματος·

77. θεωρεί ότι η βελτίωση της κατάρτισης και της ανάπτυξης ικανοτήτων σε όλες τις εμπλεκόμενες περιφέρειες και αρχές, ιδίως σε εθνικό επίπεδο, θα μπορούσε να επιταχύνει την εφαρμογή του ΜΑΑ και να επιτρέψει στις αρχές υλοποίησης να προσαρμοστούν καλύτερα στον βασιζόμενο στις επιδόσεις χαρακτήρα του ΜΑΑ· θεωρεί ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να είχε βοηθήσει περισσότερο τα κράτη μέλη στο στάδιο του σχεδιασμού και να παράσχει νωρίτερα καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή, ιδίως με σκοπό την ενίσχυση των συστημάτων τους λογιστικού και άλλου ελέγχου και της διασυνοριακής διάστασης του ΜΑΑ·

78. τονίζει τη σημασία του μετριασμού του κινδύνου διπλής χρηματοδότησης· προτείνει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου και διαλειτουργικού συστήματος ΤΠ και εξόρυξης δεδομένων και την ανάπτυξη σαφών προτύπων για τα σύνολα δεδομένων που θα εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη, ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη και αυτοματοποιημένη παρακολούθηση των δαπανών· ζητεί τη βελτίωση των μηχανισμών συντονισμού που καθορίζουν σαφείς αρμοδιότητες μεταξύ των φορέων που συμμετέχουν στην υλοποίηση των διαφόρων ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων, αποφεύγοντας παράλληλα την περιττή γραφειοκρατική πολυπλοκότητα και διασφαλίζοντας την αποτελεσματική κατανομή των κονδυλίων· ενθαρρύνει την ενσωμάτωση προηγμένων εργαλείων ανάλυσης δεδομένων και τεχνητής νοημοσύνης για την ενίσχυση της παρακολούθησης των επιδόσεων, της αξιολόγησης και της υποβολής εκθέσεων, ώστε να μειωθεί ο όγκος της χειροκίνητης εργασίας και να εξορθολογιστούν οι διαδικασίες υποβολής εκθέσεων· υπογραμμίζει ότι η πρόοδος αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν υπάρχει επίσης επιχειρησιακή στήριξη για την ψηφιοποίηση των διοικήσεων·

79. παροτρύνει ένθερμα την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι κάθε είδους χρηματοδότηση της ΕΕ που δεν συνδέεται με τις δαπάνες ή χρηματοδότηση της ΕΕ που βασίζεται στις επιδόσεις συμμορφώνεται με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, προστατεύοντας τελικά τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ· επαναλαμβάνει τη λογοδοσία και την ευθύνη της Επιτροπής και των κρατών μελών να διασφαλίζουν τη νομιμότητα και την κανονικότητα της χρηματοδότησης της ΕΕ, καθώς και την τήρηση των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·

80. θεωρεί ότι ο ρόλος του Κοινοβουλίου στην παρακολούθηση του ΜΑΑ θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω·

81. ζητεί τα μελλοντικά μέσα που βασίζονται στις επιδόσεις να διαθέτουν ενιαία διαδικασία ελέγχου για τον εντοπισμό των συνεισφορών του προϋπολογισμού στα χρηματοδοτούμενα έργα· υπογραμμίζει την ανάγκη διενέργειας ελέγχων σε επίπεδο έργου προκειμένου να μετριαστούν οι κίνδυνοι δυσφήμισης στη συνείδηση του ευρέος κοινού και να διευκολυνθεί η ανάκτηση των κεφαλαίων σε περίπτωση ακύρωσης των μέτρων· υπογραμμίζει την ανάγκη να μειωθούν τα διοικητικά εμπόδια και ο διοικητικός φόρτος·

82. απαιτεί οποιαδήποτε πιθανά μελλοντικά προγράμματα που βασίζονται στις επιδόσεις να συσχετίζουν με σαφέστερο τρόπο τα ορόσημα και τους στόχους με τα πραγματικά έργα που υλοποιούνται· τονίζει ότι πρέπει να υπάρξει μικρότερη καθυστέρηση μεταξύ της εκπλήρωσης των οροσήμων και της υλοποίησης των έργων·

83. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για μια ανοικτή πλατφόρμα που θα περιλαμβάνει δεδομένα για όλα τα έργα, τους τελικούς αποδέκτες και την περιφερειακή κατανομή των χρηματοδοτήσεων, διευκολύνοντας έτσι τον έλεγχο και τη δημοκρατική εποπτεία·

84. τονίζει ότι οποιεσδήποτε πιθανές μελλοντικές δημοσιονομικές αποφάσεις σχετικά με τον δανεισμό της ΕΕ θα πρέπει να σέβονται την ενότητα του προϋπολογισμού και τον ρόλο του Κοινοβουλίου ως μέρους της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής· επισημαίνει τους κινδύνους υπερβάσεων κόστους για την αποπληρωμή του χρέους, που οφείλονται, μεταξύ άλλων, στην αστάθεια των επιτοκίων· θεωρεί σημαντικό να διασφαλιστεί εξαρχής ότι διατίθεται επαρκής χρηματοδότηση για την κάλυψη αυτών των δαπανών χωρίς να θίγονται άλλα προγράμματα ή πολιτικές προτεραιότητες·

85. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν στενά μέσα και εργαλεία όπως ο ΜΑΑ και να αντλήσουν διδάγματα από αυτά, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα και ο αντίκτυπος της χρηματοδότησης, των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων της ΕΕ, να εξορθολογιστούν οι στόχοι πολιτικής, να βελτιωθεί η συνεργασία των θεσμικών οργάνων και των ενδιαφερόμενων μερών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και να αυξηθεί η εθνική οικειοποίηση·

86. σημειώνει τη δεδηλωμένη πρόθεση της Επιτροπής να αξιοποιήσει την εμπειρία του ΜΑΑ κατά τον σχεδιασμό των προτάσεών της για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ μετά το 2027, οι οποίες αναμένεται να υποβληθούν εντός του τρέχοντος έτους· αναγνωρίζει ότι η ανεξάρτητη εκ των υστέρων αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί πολύ αργά για να τροφοδοτήσει τη διαδικασία που θα οδηγήσει στην επόμενη περίοδο προγραμματισμού, αλλά αναμένει από την Επιτροπή και τους συννομοθέτες να λάβουν δεόντως υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τον ΜΑΑ και τις συστάσεις των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταίρων· πιστεύει ότι, δεδομένου ότι η ΕΕ καταρτίζει σχέδια για τη μελλοντική οικονομική ανθεκτικότητα, είναι επίσης αναγκαία η περαιτέρω κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων, η ενίσχυση των κεφαλαιαγορών και η διασφάλιση της διατήρησης του υπεύθυνου δημοσιονομικού χαρακτήρα και της στρατηγικής στόχευσης των δημόσιων δαπανών ώστε να καταστεί η ΕΕ πιο ανθεκτική και κυρίαρχη σε ένα ολοένα και πιο συγκρουσιακό γεωπολιτικό πλαίσιο·

°
° °

87. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.